

Jau dešimtą kartą Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka metų pradžioje išrenka **Kazimiero Barėno literatūrinės premijos** laureatą. 2018-ųjų metų premijos laureate tapo **Vaiva Rykštaitė** už romaną „**Trisdešimt**“, kurį 2017 m. išleido leidykla „Tyto alba“.

Premijos teikimo šventė bibliotekos konferencijų salėje vyks **vasario 27 d. 17.15 val.**

Vaiva Rykštaitė (g. 1985 m.) – ketvirtos kartos kaunietė, baigusi filosofijos studijas VDU ir Londone. Gyveno ir dirbo Milane, Londone, daugiau nei metus praleido keliaudama po Indiją. Šiuo metu gyvena Havajuose, augina dukterį. „Trisdešimt“ – penktoji autorės knyga.

„Rašau jau ilgiau ne dešimt metų, tad tikrai labai smagu būti įvertintai“, – džiaugėsi V. Rykštaitė, sužinojusi apie premiją. Pasak jos, įdomus sutapimas, kad sausio 12 d. yra ir premijos steigėjo K. Barėno, ir rašytojos dukrėlės gimimo diena.

„Vaiva Rykštaitė – įdomi autorė, regis, iki šiol nepelnytai stumiama labiau į popliteratūros polių (tai paminėti svarbu, turint galvoje literatūros laukui būdingą hierarchizavimą, kai šis polių automatiškai vertinamas gerokai skeptiškiau nei vadinamoji „elitinė literatūra“). Premijuotame romane ji pasakoja trisdešimtojo gimtadienio nelaukiančios Jurgos, ieškančios savo vietos atgrasiais socialiniais standartais ir stereotipais perpildytame pasaulyje, istoriją, kurdama paraleles su savo prosenelės gyvenimo tarpukario Kaune fragmentais. Nepaisant iš pirmo žvilgsnio kiek trivialaus tematinio audinio, dėka protagonistės savianalizės, netikėtų sugretinimų lyginant skirtingus laikotarpius (net jei kartais tokia istorijų samplaika ir gali atrodyti kiek dirbtinoka), taip pat sklendaus stiliaus, pasakojimas įtraukia, neleidžia skaitytojui plūduriuoti paviršiuje ir kviečia nerti giliau“, – taip rašytoją ir jos kūrybą apibūdina literatūros kritikas Saulius Vasiliauskas.

Laureatą šiemet rinko K. Barėno literatūrinės premijos komitetas, kurio pirmininkė Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos Krašto kultūros paveldo sklaidos skyriaus vedėja Audronė Palionienė, nariai: prozininkė, poetė, dramaturgė, literatūros kritikė Renata Šerelytė, istorikas, žurnalistas ir rašytojas, Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto lektorius dr. Tomas Vaiseta, literatūros kritikas, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto Šiuolaikinės literatūros skyriaus doktorantas Saulius Vasiliauskas, poetė, Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos kultūros renginių organizatorė Elvyra Pažemeckaitė.

Rašytojos, literatūros kritikės Renatos Šerelytės nuomone: „Vaiva Rykštaitė – jauna autorė, turinti kūrybinio ir intelektualinio potencialo, jos stilius laisvas ir veržlus, nepretenzingas ir nesukaustytas, romaną skaityti įdomu, nes jis išgyvenamas ir autentiškai, ir laikomasi deramo atstumo, kurį turi sukurti literatūrinio teksto pasakotojas. Kita vertus, tai ir gana

subtili moteriškosios savasties atvertis, ir savojo „aš“ apmąstymas, pasitelkiant gyvą ir spalvingą giminės istoriją.“

„Ryški asmenybė, įdomi biografija, bet kaip literatūros kūrėja V. Rykštaitė pastebima dar per mažai. Po jos tekstų lengvybe slepiasi didelė ir nuoširdi pastanga patraukti ir išlaikyti skaitytojų dėmesį, kurti įdomų, intriguojantį siužetą. Iš tikrųjų gali pajusti, kad Lietuvą, mus ir save pačią autorė stebi iš Havajų – iš atokios, kritiškos distancijos, tarytum iš kito, apgaulingai žaismingo pasaulio, bet su rūpesčiu ir meile. Tiesą sakant, nors lietuvių emigracijos mastai milžiniški, ne tiek jau daug (vos vienas kitas) šią dramatišką patirtį yra sugebėjęs literatūriškai kokybiškai užfiksuoti ir papasakoti. V. Rykštaitė yra tarp tų retų autorių, gal net išimčių“, – teigia dr. Tomas Vaiseta.

2018 m. Kazimiero Barėno premijai buvo pasiūlytos šios 2017 ir 2018 m. išleistos jaunųjų autorių knygos: Vaivos Rykštaitės romanas „Trisdešimt“ (2017), Karolio Petrylos romanas „Mirtis mus suvienys“ (2017), Editos Puskunigytės romanas „Mergina po vidurnakčio“ (2018), Monikos Budinaitės romanas „Selfų slėnis“ (2018), Marijaus Gailiaus romanas „Oro“ (2018), Monikos Baltrušaitytės novelių knyga „Išėję prie upės“ (2018).

Kazimiero Barėno premija teikta jau devynis kartus. Laureatai nuo 2008-ųjų – Laura Sintija Černiauskaitė už romaną „Benedikto slenksčiai“, Andrius Jakučiūnas už romaną „Tėvynė“, Ieva Toleikytė už apsakymų knygą „Garstyčių namas“, Aleksandra Fomina už romaną „Mes vakar buvom saloje“, Jurga Tumasonytė už trumposios prozos knygą „Dirbtinė muselė“, Tomas Vaiseta už apsakymų knygą „Paukščių miegas“, Mykolas Sauka už apsakymų knygą „Grubiai“, Kazimiera Kazijevaitė-Astratovienė už apysaką „Septynios kartos“ ir Virginija Rimkaitė už apysaką „21 a.“.

Premija įsteigta lietuvių išeivijos Didžiojoje Britanijoje veikėjų, kraštiečių Marijos ir Kazimiero Barėnų sumanymu paskatinti jauną gabų prozininką, skiriama už per pastaruosius dvejus metus išleistą geriausiai vertinamą jauno autoriaus (iki 35 metų amžiaus imtinai) prozos knygą. Premijos steigėjas – Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka.

Nuotrauka „Couple Cups“

